

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 17. januar 2023.godine

RTS- Kalendar vakcinacije – šta je obaveza domova zdravlja, a šta građani treba da znaju

RTS- Ombudsman: Kontrola bolnice u Šapcu i Ministarstva zdravlja zbog smrti bebe

RTS- Batut, SZO i Unicef: Apel roditeljima da vakcinišu decu protiv malih boginja

POLITIKA- U Srbiji još 955 slučajeva koronavirusa, preminulo 13 osoba

Kalendar vakcinacije – šta je obaveza domova zdravlja, a šta građani treba da znaju

Kalendar vakcinacije oduvek je bio važan dokument. Postajali smo ga svesniji kada je trebalo decu da premostimo iz jednog doma zdravlja u drugi, upišemo u drugu školu, pa čak i kada su nam bile potrebne vize za neke zemlje. Šta je sve obaveza domova zdravlja kada su ti podaci u pitanju, a šta mi kao građani treba da znamo?

Od prve vakcine koju beba dobije, vodi se evidencija na papiru i elektronski. U protokol se upisuje ime i prezime, matični broj, vakcina koja je data i serijski broj. Podaci se unose i u vakcinalni karton.

"Kartončić vakcinacija je bitan za roditelje, na primer kada roditelj napusti svoje matično mesto, ne nalazi se u mestu gde je njegov dom zdravlja pa se dete na primer povredi, jako je bitno da se zna da li je primilo tetanus i u nekim vanrednim situacijama epidemiološke prirode", rekla je dr Olivera Todorović, pedijatar u DZ Palilula.

Dr Marija Golubović, pedijatar u DZ Savski venac rekla je da se vakcinacija sprovodi samo na pedijatriji, što se tiče tih obaveznih vakcina i to ide do 18. godine sa završetkom četvrtog razreda srednje škole.

"Nakon toga karton prelazi na opštu praksu ili ide na Studentsku polikliniku. Od vakcine jedino što se u odraslom dobu daje to je vakcina protiv tetanusa i to ide na 10 godina i to se isto evidentira na istom mestu gde su se evidentirale vakcine u tom ranom uzrastu, predškolskom i školskom uzrastu", objansila je dr Golubović.

Uvid u karton o vakcinaciji dok je dete maloletno može da ima samo roditelj ili staratelj. Od 15. godine moguće je i na lični zahtev. Ili na zahtev suda.

"Kada naši korisnici idu u druge zemlje, u Evropu ili SAD, obično se traži vakcinalni karton i naš vakcinalni karton odgovara tom anglosaksonskom, Evropi i Americi, jedino što mi nemamo varičele ali onda tražimo po izveštaju iz kartona da je dete preležalo varičele i napišemo i to. Znači, traži se karton vakcinacije što je jako bitno da znaju svi naši pacijenti da i druge zemlje imaju redovan istem vakcinacije, kalendar vakcinacije koji se slaže sa našim i da moraju da budu vakcinisani", kaže dr Todorović.

"Po pravilu bi trebalo ako je punoletna osoba da dođe sama po izveštaj, ali često roditelji dolaze za njih jer njima tamo u inostranstvu treba uvid da je redovno primilo vakcine i mi tako i izdamo taj izveštaj, naravno uz saglasnost te punoletne osobe", kaže Golubovićeva.

Po zakonu, kartone o vakcinaciji kao i zdravstvene kartone domovi zdravlja moraju da čuvaju 90 godina.

Ombudsman: Kontrola bolnice u Šapcu i Ministarstva zdravlja zbog smrti bebe

Zaštitnik građana pokrenuo je ispitni postupak ocene zakonitosti i pravilnosti rada Opšte bolnice "Dr Laza K. Lazarević" u Šapcu i Ministarstva zdravlja nakon saznanja iz medija da je novorođenče preminulo na Univerzitetskoj dečjoj klinici u Tiršovoj u Beogradu 10. januara posle hitnog transporta iz porodilišta u Šapcu zbog problema sa disanjem.

Otac bebe ja na društvenim mrežama izrazio sumnju da je do smrti deteta došlo zbog propusta lekara, a mediji su preneli najavu ministarke zdravlja da će 16. januara 2023. godine biti sproveden hitan vanredni inspekcijski nadzor celog slučaja, navodi se u saopštenju zaštitnika građana.

Iz šabačke bolnice ukazali su, kako se navodi u saopštenju, da je već formirana komisija koja će izvršiti unutrašnju proveru kvaliteta stručnog rada.

Zaštitnik građana zatražio je od Ministarstva zdravlja da ga najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema ovog akta obavesti o svim činjenicama i okolnostima bitnim za donošenje stava o ovom slučaju, a naročito da dostavi podatke o rezultatima vanrednog inspekcijskog nadzora nad radom Opšte bolnice "Dr Laza K. Lazarević" u Šapcu, koji je najavljen.

"Takođe, potrebno je da Opšta bolnica 'Dr Laza K. Lazarević' u Šapcu najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema ovog akta, dostavi podatke o izvršenoj unutrašnjoj proveri kvaliteta stručnog rada", saopštio je zaštitnik građana.

Pored toga, zaštitnik građana je zatražio od bolnice i od Ministarstva zdravlja da ga obaveste na koji način se prati i analizira zadovoljstvo pacijenata u porodilištu u Šapcu i da li porodilje imaju mogućnost da ocene zadovoljstvo odnosom medicinskog osoblja prema njima i na koji način.

Batut, SZO i Unicef: Apel roditeljima da vakcinišu decu protiv malih boginja

Male boginje potvrđene kod osam osoba sa teritorije Smedereva - radi se o šestoro nevakcinisane dece, koja su hospitalizovana, jednoj osobi nepoznatog vakcinalnog statusa (47 godina) i jednoj vakcinisanoj (49 godina). Dvoje obolele dece imaju upalu pluća. U zajedničkom saopštenju Instituta za javno zdravlje, SZO i Unicefa navodi se da kako nacionalna referentna laboratorija, Institut za virusologiju, vakcine i serume "Torlak", trenutno vrši ispitivanje više dostavljenih uzoraka, očekuje se da će biti potvrđeno još slučajeva.

Svi ovi slučajevi su potvrđeni u Referentnoj laboratoriji za morbile Instituta za virusologiju, vakcine i serume "Torlak", navodi "Batut", zaključno sa podacima za 15. januar.

Zavod za javno zdravlje Požarevac je 12. januara prijavio epidemiju u Smederevu.

Epidemiološka služba Zavoda sprovodi epidemiološko istraživanje i koordinira merama sprečavanja širenja bolesti.

Na snazi su pooštrene mere epidemiološkog nadzora nad malim boginjama u skladu sa Planom aktivnosti za odstranjivanje ove bolesti u zemlji (prijava sumnje, laboratorijska dijagnostika, izolacija i lečenje obolelih, zdravstveni nadzor, epidemiološki nadzor, vakcinacija nevakcinisanih i nepotpuno vakcinisanih lica, vakcinacija osetljivih lica iz kontakta unutar 72 sata), podseća "Batut".

Stručnjaci upozoravaju da će broj zaraženih u Srbiji da raste, pošto je broj vakcinisanih mali. Doktorka Ana Jeremić upozorava da su morbile veoma opasne i da mogu biti smrtonosne.

Tokom vikenda prijavljeni su i obrađeni slučajevi sumnje na male boginje za teritoriju nadležnosti ZJZ Čuprija i GJZ Beograd koji su odbačeni, navodi se u saopštenju.

Imajući u vidu navedene okolnosti, period zaraznosti, sezonost, ostvarene kontakte, mere pooštrenog nadzora treba sprovoditi do daljeg, odnosno najmanje do isteka perioda dvostruke maksimalne inkubacije od poslednjeg registrovanog slučaja.

Od 2017. do 2019. godine 5.798 potvrđenih slučajeva

U periodu od kraja 2017. do juna 2019. godine u Srbiji je registrovana velika epidemija malih boginja, sa 5.798 potvrđenih slučajeva i 15 smrtnih ishoda, navodi se u zajedničkom saopštenju Instituta za javno zdravlje, SZO i Unicefa.

Kako se navodi, da bi se sprečilo prenošenje malih boginja, najmanje 95 odsto dece u svakoj sredini trebalo bi da bude vakcinisano sa dve doze MMR vakcine. Visok obuhvat vakcinacijom će zaštititi svu decu, čak i onu koja nisu vakcinisana zbog nedovoljne starosti (mlađa od jedne godine) ili zdravstvenog stanja.

Zbog smanjenog obuhvata rutinskom imunizacijom tokom pandemije kovida 19, u Srbiji je u 2021. godini samo 74,8 odsto dece do dve godine starosti vakcinisano MMR vakcinom (u nekim oblastima ovaj obuhvat se kreće i ispod 50, čak i 20 odsto u nekim opštinama), dok je obuhvat dece predškolskog uzrasta sa drugom dozom vakcine dostigao 85,8 odsto. Stoga se trenutna situacija može smatrati alarmantnom i zahteva brz i koordinisan odgovor svih partnera kako bi sva nevakcinisana deca u Srbiji bila vakcinisana, kaže se u saopštenju.

U saopštenju se ističe da je zdravstveni sistem blagovremeno otkrio i potvrdio prve slučajeve malih boginja. Sada je od kritične važnosti da se hitno sprovedu mere odgovora na epidemiju, u skladu sa nacionalnim smernicama i smernicama Svetske zdravstvene organizacije (SZO) koje uključuju pooštren aktivan epidemiološki nadzor radi otkrivanja svakog sumnjivog slučaja i utvrđivanja rizika od daljeg širenja, imunizaciju osetljive dece, posebno u pogođenoj populaciji, kao i edukaciju i angažovanje stanovništva, između ostalih aktivnosti, napominje se u saopštenju.

SZO i Unicef dodaju da će nastaviti da podržavaju zdravstveni sistem u aktivnostima rutinske imunizacije i odgovora na epidemiju malih boginja.

Brzo širenje malih boginja

Kako se navodi, male boginje nisu blaga bolest. Šire se brzo i sa potencijalno teškim posledicama, posebno za bebe i decu mlađu od pet godina.

Glavni simptomi su visoka temperatura, curenje iz nosa, crvenilo očiju i osip koji se pojavljuje nekoliko dana kasnije. Osoba je zarazna četiri dana pre, kao i četiri dana nakon pojave osipa.

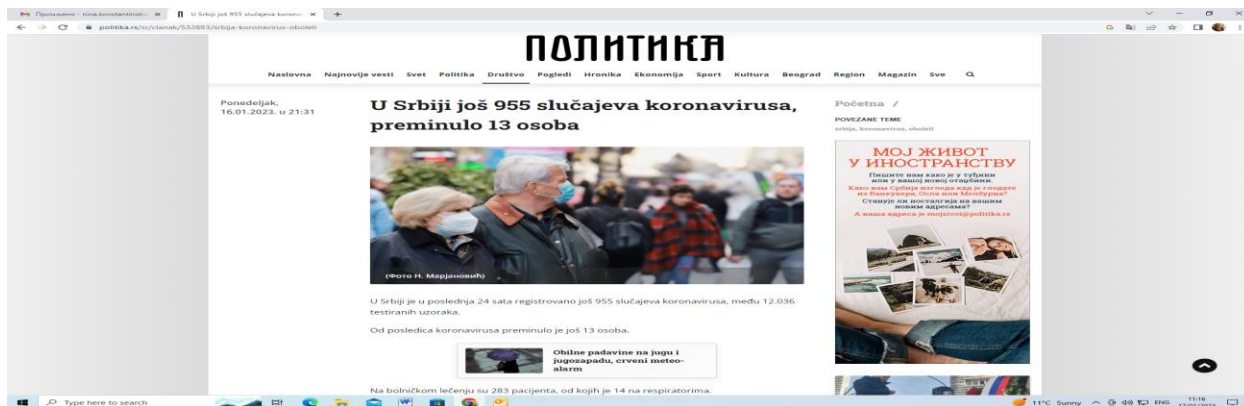
U slučaju pojave simptoma kod dece, roditelji treba odmah da se obrate izabranom pedijatru. Zaražene odrasle osobe treba da se konsultuju sa svojim izabranim lekarom, ističe se u saopštenju.

Imunizacija je jedna od najuspešnijih, najefikasnijih i najisplativijih zdravstvenih intervencija i dokazano je sredstvo za kontrolu i eliminaciju zaraznih bolesti opasnih po život. Procenjuje se da vakcinacija svake godine u svetu spreči između dva i tri miliona smrtnih slučajeva koje mogu nastati zbog zaraznih bolesti.

Kako se napominje, MMR vakcina koja pruža zaštitu od malih boginja koristi se dugi niz godina, a dokazano je bezbedna i efikasna u prevenciji i kontroli bolesti.

Institut za javno zdravlje Srbije, Svetska zdravstvena organizacija i UNICEF apeluju na roditelje da vakcinišu svoju decu prema kalendaru obavezne imunizacije kako bi osigurali da što pre budu zaštićena od malih boginja i drugih bolesti koje mogu da se spreče vakcinacijom.

ПОЛИТИКА

U Srbiji još 955 slučajeva koronavirusa, preminulo 13 osoba

U Srbiji je u poslednja 24 sata registrovano još 955 slučajeva koronavirusa, među 12.036 testiranih uzoraka.

Od posledica koronavirusa preminulo je još 13 osoba.

Obilne padavine na jugu i jugozapadu, crveni meteo-alarm

Na bolničkom lečenju su 283 pacijenta, od kojih je 14 na respiratorima.

U Srbiji je od početka pandemije potvrđeno 2.460.387 slučaja korona virusa, među 12.015.182 testiranih uzoraka.

Do sada je preminulo 17.619 osoba, prenosi Tanjug.

Procenat smrtnosti je 0,72 odsto.